

PROCEDUREBLAD BEHANDELING RAADSVOORSTEL

HET COLLEGE VERZOEKT U DIT RAADSVOORSTEL TE BEHANDELEN

ONDERWERP : Beleidsplan 'Licht in de openbare ruimte'

ZAAKNUMMER : 2015-4060 **GERELATEERDE ZAAK** :

B&W VERGADERING : 8 december 2015

AGENDACOMMISSIE : 14 december 2015

RAADSVERGADERING : 28 januari 2016

PORTEFEUILLEHOUDER : dhr. W.J.M. (Wout) Wagenmans

BEHANDELEND AMBTENAAR : Hennie Rodijk
telefoon: 0572-347867, e-mail: hennie.rodijk@raalte.nl

FATALE TERMIJN(EN) :

BIJLAGE(N):

(beslisdocumenten die meegezonden moeten worden)

1. Beleidsnota <http://raalte.verlichtinginbeeld.nl/map/>
2. Concept uitvoeringsprogramma (ter informatie)

RAADSVOORSTEL

RAADSVERGADERING : 28 januari 2016

ZAAKNUMMER : 2015-4060

GERELATEERDE ZAAK :

ONDERWERP : Beleidsplan 'Licht in de openbare ruimte'

VOOR INFORMATIE : Hennie Rodijk
telefoon: 0572-347867, e-mail: hennie.rodijk@raalte.nl

SAMENVATTING

Er is nieuw beleid ontwikkeld onder de titel “Bewust verlichten”. Doel van het beleid is het voorkomen van lichthinder, het beperken van lichtvervuiling en het besparen van energie op basis van de visie “Donker waar mogelijk, licht waar nodig”. Om dit te bereiken worden maatregelen voorgesteld die betrekking hebben op de gemeentelijke openbare verlichting en overige lichtbronnen. Dit beleid sluit nauw aan bij de visie op de openbare ruimte (IVOR) en het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid. Wij stellen uw raad voor het beleidsplan ‘Licht in de openbare ruimte’ vast te stellen.

BESLISPUNTEN

1. Het beleidsplan 'Licht in de openbare ruimte' vast te stellen en in te stemmen met:
 - a. De visie “ Donker waar mogelijk, licht waar nodig’
 - b. De ambitie verder te ontwikkelen zonder een verdere toename van licht
 - c. Het zorgvuldig toepassen van licht in de openbare ruimte o.b.v. 5 stappen
 - d. Het inspireren en stimuleren van eigenaren van overige lichtbronnen om een bijdrage te leveren aan de doelstellingen.

INLEIDING

De Regio Zwolle heeft, met steun van de provincie Overijssel, het project bewust verlichten opgezet. Doel is te komen tot het realiseren van een aantal provinciale doelstellingen via de gemeenten op basis van het provinciale programma gezonde en veilige leefomgeving. In november 2014 hebben wij besloten deel te nemen aan het project bewust verlichten. Er zijn middelen beschikbaar gesteld voor het opstellen van een beleidsplan, en in te zetten op het verminderen van de lichtuitstraling van stallen.

De provincie Overijssel verstrekke de nodige subsidies, er was sprake van een sterke regionale samenwerking en afstemming. Thans kunnen de resultaten aan u, ter besluitvorming, worden voorgelegd.

Opstellen beleid “Licht in de openbare ruimte”

Voor het opstellen van het beleidsplan ‘Licht in de openbare ruimte’ is samenwerking gezocht met 6 andere gemeenten, die hiervoor ook een bijdrage hebben gekregen van de provincie Overijssel.

Onder het motto generiek waar mogelijk, specifiek waar nodig is opdracht gegeven aan een adviesbureau en is in nauw onderling overleg een beleidsplan voor 7 gemeenten geschreven. Per gemeente, is waar nodig, maatwerk geleverd.

Gezamenlijk is gekozen voor een nieuwe vorm van een beleidsplan, een zogenaamd digitaal en beeldend beleidsplan. De vorm appelleert sterk aan Wikipedia, waarbij de lezer snel door de verschillende tabbladen kan klikken om bij de juiste informatie te komen. De toegankelijkheid en leesbaarheid voor de gebruikers is meerdere keren getoetst en kan als goed worden beschouwd.

Leeswijzer

Het beleidsplan “Licht in de openbare ruimte” kent een nieuwe vorm. Het is digitaal een sterk beeldend en geeft voor iedere gebruiker inzicht in het te voeren beleid met vele praktische voorbeelden. Zie hiervoor de volgende link <http://raalte.verlichtinginbeeld.nl/map/>

Centraal staat hierin hoofdstuk 3 (H3) waarin de visie, de ambitie en het beleid zijn verwoord.

Voor de leesbaarheid leest u onderstaand een kort overzichtje van de inhoud achter de diverse tabbladen.

Tabblad	Inhoud
Home	Kaartje gebied gemeente Raalte
Welkom en beleid	Toelichting op gebruik van de website H1. Betekenis van licht in de openbare ruimte H2. Landelijke regelgeving H3. Visie, ambitie en beleid H4. Bewust verlichten
Gebieden	Beschrijving en verbeelding van beleid in 7 verschillende deelgebieden (bijv. woonwijken)
Lichtbronnen	Beschrijving en verbeelding van beleid t.a.v. diverse lichtbronnen (bijv. sportveldenverlichting)
Thema's	Beschrijving en verbeelding diverse thema's (Bijv. energiebesparing, LED)
Contact	Contact gegevens van gemeente Raalte voor meldingen enz.

Visie, ambitie en beleid

Gemeentelijke openbare verlichting

Visie

Donker waar mogelijk, licht waar nodig is de visie waarvoor wij hebben gekozen. Dit betekent dat de gemeente alleen verlicht waar en wanneer dat nodig is. Voor ieder deelgebied is een afweging op

maat gemaakt, waarbij rekening wordt gehouden met de (verkeers)functie en het duurzaamheidsbeleid. Doelen die met de openbare verlichting worden nagestreefd zijn het leveren van een bijdrage aan de verkeers- en sociale veiligheid en de kwaliteit van de leefomgeving. Deze visie sluit nauw aan bij de integrale visie op de openbare ruimte (IVOR 2014) en wordt gedeeld met de andere deelnemende gemeenten.

Ambitie

De ambitie die hierbij past is het ontwikkelen zonder een verdere toename van licht. Hierbij neemt de verstoring door (overmatig) licht niet verder toe, wordt bij storende lichtbronnen bekeken of hier een verbetering mogelijk is en wordt bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen de omgeving dusdanig ingericht dat de openbare verlichting de kwaliteit van de leefomgeving versterkt.

Beleid

Het beleid dat wij willen voeren is geënt op de visie en ambitie en laat zich vertalen in het zorgvuldig toepassen van openbare verlichting. Hiertoe worden de volgende 5 stappen geïntroduceerd die in de onderstaande volgorde worden getoetst of toegepast.

1. Het nemen van infrastructurele maatregelen waardoor geen/minder verlichting nodig is
2. Toepassen van passieve markering (verbeterde reflectietechnieken, borden, belijning enz.)
3. Actieve markering (bijv. innovatieve reflectietechnieken met Led lampjes in wegdek)
4. Energiezuinige lampen
5. Innovatie technieken toepassen (bijv. slim schakelen en dimmen)

Maatwerk per deelgebied

Per deelgebied is het bovenstaande uitgewerkt en worden toepassingsvoorbeelden gegeven. Met veel foto's en een korte beschrijving ontstaat een goed beeld van de gewenste ontwikkeling.

Beleid gemeente voor overige lichtbronnen

De gemeente vraagt eigenaren van overige lichtbronnen om mee te doen. Om dit te bereiken wordt ingezet op het inspireren en stimuleren, kennis delen en ontwikkelen. Ondernemers, agrariërs, sportverenigingen, winkeliers en particulieren zijn belangrijke doelgroepen. Soms is het mogelijk gebruik te maken van stimuleringsmaatregelen.

In Raalte is een goede ervaring opgedaan met het stallenproject van LTO Salland (het verminderen van lichtuitstraling bij stallen en het realiseren van energiebesparing). Bewust worden, bottom up en klein beginnen, ervaring delen binnen de hele keten van agrariërs, bouwbedrijven en installateurs, en het opschalen zijn belangrijke winstpunten van dit project.

Dit project maakt tevens deel uit van de Sallanddeal. Elders in de regio zijn de eerste ervaringen opgedaan met sportverenigingen of op bedrijventerreinen. Deze ervaringen kunnen worden gedeeld.

Enquête

Onderdeel van het traject om te komen tot een beleidsplan was het houden van een (internet) enquête. In september 2015 konden belangstellende reageren op een aantal stellingen die waren

geënt op het concept beleidsplan. De belangrijkste conclusie die, op basis van 132 reacties, kan worden getrokken is dat een groot deel van de respondenten kan instemmen met het voorgestelde beleid. Extra aandacht wordt gevraagd op het gebied van het verlichten van fietspaden en voetpaden binnen de bebouwde kom. Hiervoor is extra maatwerk noodzakelijk op basis van de gekozen beleidsuitgangspunten. Respondenten die een specifieke vraag over verlichting in hun directe woonomgeving hebben gesteld zijn door ons benaderd (bijv. over te veel of juist te weinig licht, het verplaatsen van een mast). Waar nodig en mogelijk zijn werkzaamheden uitgevoerd.

Concept uitvoeringsprogramma

Het beleidsplan wordt verder uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Hierbij kunnen twee sporen worden onderscheiden, te weten de gemeentelijke openbare verlichting en het licht van overige eigenaren.

Voor de gemeentelijke openbare verlichting is het toepassen van het beleid, na vaststelling vanzelfsprekend. Bijzondere aandacht is nodig voor het verder professionaliseren van het beheer en onderhoud. Hiervoor is het opstellen van een beheerplan noodzakelijk voor ca. 7.500 lichtmasten. Het beheerplan leidt tot een planmatige aanpak met een samenhangend pakket van maatregelen die moeten leiden tot het duurzaam in stand houden van de openbare verlichting. Inventarisatie en inspecties zijn daarbij up to date, er bestaat inzicht in de kosten voor het dagelijks onderhoud en de vervangingsopgave. Niet in de laatste plaats wordt het energieverbruik inzichtelijk gemaakt. Besparen op energie levert een bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen en is financieel interessant. We stellen een beheerplan op in 2016.

Naast de gemeentelijk beheertaak ligt er op het gebied van communicatie en bewustwording, en het inspireren en stimuleren van derden een opgave. Het uitvoeringsprogramma biedt een breed palet aan keuzemogelijkheden die afhankelijk van de situatie of ontwikkeling kunnen worden ingezet. Dit kan middels het onderwerp bespreekbaar te maken aan de diverse overlegtafels met maatschappelijke organisaties en het aanhaken op het gemeentelijke duurzaamheidsprogramma en de uitvoering hiervan. Recent is dit onderwerp toegelicht in het Sallandcafé. Het uitvoeringsprogramma hebben wij ter informatie bijgevoegd.

BEOOGD EFFECT

Met het vaststellen van het beleidsplan ‘Licht in de openbare ruimte’ beschikt de gemeente Raalte over een actuele kaderstelling ten aanzien van licht in de openbare ruimte. Visie, missie en beleidsuitgangspunten zijn helder en goed toepasbaar bij ontwikkelingen in de openbare ruimte. Tevens beschikken wij over heldere uitgangspunten voor het verder professionaliseren van het beheer en onderhoud van de openbare verlichting.

ARGUMENTEN

Instemmen met het beleidsplan biedt kaders ten aanzien van het voorkomen van lichthinder, het beperken van de lichtvervuiling en het besparen van energie. Deze doelstellingen sluiten nauw aan bij het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid en de integrale visie op de openbare ruimte (IVOR 2014)

KANTTEKENINGEN

-

FINANCIËN

FINANCIËN

Het opstellen van dit beleidsplan is mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van de Regio Zwolle/provincie Overijssel.

In het concept uitvoeringsprogramma wordt ingezet op het ontwikkelen van een beheerplan voor de openbare verlichting. De totale kosten voor het opstellen van het beheerplan worden geraamd op € 23.500. De dekking wordt gezocht binnen de bestaande budgetten voor de openbare verlichting. Bij de zomernota 2016 stellen wij u voor het krediet te formaliseren (inclusief de daarbij behorende dekking). In het beheerplan worden de maatregelen, kosten en de mogelijkheden tot het besparen van energie opgenomen en financieel vertaald. Bij het vaststellen van het beheerplan openbare verlichting kunt u een nadere financiële onderbouwing verwachten. Ook gaan we dan in op de (mogelijke) financiële consequenties van de overige onderdelen van het uitvoeringsprogramma.

VERVOLG

Uitvoering geven aan het beleidsplan en het uitvoeringsprogramma

COMMUNICATIE

In het gehele traject om te komen tot het beleidsplan heeft een afstemming plaatsgevonden met de overige deelnemende gemeenten. Een informatieavond over dit onderwerp moest worden geannuleerd vanwege een zeer beperkt aantal aanmeldingen. Van de mogelijkheid om een enquête in te vullen is door 132 personen gebruik gemaakt. Het onderwerp bewust verlichten is toegelicht in het Sallandcafé van 25 september 2015. Van belang blijft aandacht te vragen voor dit onderwerp aan de diverse vergadertafels met maatschappelijke organisaties (o.a. duurzaamheid, Sallanddeal, Salland wonen, overleg van werkgevers en winkeliers enz.).

Bij uitvoeringsmaatregelen in de openbare ruimte worden de gebruikers hiervan vanzelfsprekend bij betrokken.

BIJLAGEN

1. Beleidsnota
2. Concept uitvoeringsprogramma

Burgemeester en wethouders van Raalte,

de secretaris
Karin Cornelissen

de burgemeester
Martijn Dadema

RAADSBSLUIT

RAADSVERGADERING : 28 januari 2016

ZAAKNUMMER : 2015-4060

GERELATEERDE ZAAK :

De raad van de gemeente Raalte,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 8 december 2015

Besluit:

1. Het beleidsplan 'Licht in de openbare ruimte' vast te stellen en in te stemmen met:
 - a. De visie “ Donker waar mogelijk, licht waar nodig’
 - b. De ambitie verder te ontwikkelen zonder een verdere toename van licht
 - c. Het zorgvuldig toepassen van licht in de openbare ruimte o.b.v. 5 stappen
 - d. Het inspireren en stimuleren van eigenaren van overige lichtbronnen om een bijdrage te leveren aan de doelstellingen.

Aldus besloten in de vergadering van 28 januari 2016.

de griffier
Jan Bouke Zijlstra

de voorzitter
Martijn Dadema